

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

"קדושים יהיו לאלוקיהם ולא יחללו" (כא, ו)

המכבד את המלך, מכבד את ספריו, חוקיו ומשפטיו. והמזלזל בהם, מחלל חלילה את כבוד המלך עצמו. לפיכך יש לנהוג כבוד בספרי קודש ולשוב בתשובה על זלזולם. מסופר כי הגאון רבי יצחק מרדכי זצ"ל, רבה של בית הכנסת הגדול צלאח אל-כביר בבגדד, יושב אהלים היה, ולא היה פוקד בית מחוץ לביתו ומבית המדרש. לא הלך לביקורים ולשמחות, כי אם בתורת ה' חפצו. למרות שבית המדרש היה כביתו, ולמרות החום הכבד מנשוא בימות הקיץ, היה לומד שעות ארוכות עם תלמידיו, גרונו ניחר ולא היה שותה אפילו לגימת מים בבית המדרש. כל זאת משום שבצעירותו, נשפך מעט מהקפה ששתה בבית המדרש על הגמרא שלפניו, ומאז קיבל על עצמו שלא לשתות אפילו מים בבית המדרש!... (מעין השבוע)

"וקדשתו" (כא, ה)

על כרחו שאם לא רצה לגרש הלקה ויסרהו עד שיגרש (רש"י). הגאון מוילנא פגש פעם יהודי מומר שפיטם כריסו במאכלות אסורות. שאלו הגר"א איך חושש מעונש? ענה המומר, המרתי את דתי ואיני חייב כלום לאף אחד. ענה לו הגר"א, טעות בידך, שמא חושב אתה כי אחר שקיימת 'על כרחך אתה נוצר, ועל כרחך אתה נולד, על כרחך אתה חי ועל כרחך אתה מת' יוותרו לך על 'על כרחך אתה עתיד ליתן דין וחשבון'? לא! אתה עתיד ליתן דין וחשבון, לא רק על שאכלת מאכלות אסורות תיתן את הדין, אתה תיתן את הדין גם על כך שאכלת בלי נטילת ידיים, על כך שלא ברכת ברכה ראשונה ואחרונה, ואף על שלא נטלת מים אחרונים ולא טבלת פתך במלח. ולא זו בלבד, כי כל הרשימה שמניתי בפניך אינה אלא בגדר דין, אבל עוד תחויב בחשבון על שבזמנים שחטאת לא למדת תורה ובזבזת את הזמן, את החיים, את האוצר היקר ביותר על דברי הבל.

"ועל כל נפשות מת לא יבוא לאביו ולאמו לא"

יטמא" (כא, יא)

פירש הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק זי"ע, התורה אסרה על כהן גדול להיטמא אפילו לבני משפחתו הקרובה, כי עליו לדעת שאינו שייך רק

"אמור אל הכהנים בני אהרון ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו" (כא, א)

הגאון רבי שאול הכהן זצ"ל מג'רבא, זכה לשני שולחנות: תורה וגדולה במקום אחד, עשיר גדול היה וגומל חסדים. הוא היה ראש וראשון לכל דבר שבקדושה. מכיוון שעמד בניסיון העושר, ניסוהו מן השמים גם בניסיון העוני, ואמנם באחת השנים נהפך עליו הגלגל והוא איבד את כל רכושו ונהפך לאדם עני. בני ג'רבא זכרו את ידו הרחבה, והוקירו את גאונותו וגדלותו בתורה, והחליטו שעליהם לתמוך בו ברווחה כדי שיוכל לשבת במנוחה ללמוד תורה ולעבוד את ה'. בתוך הקהילה היו מספר אנשים קמצנים וחסרי לב, והם התסיסו סביבם אנשים וכל הקבוצה טענה כי אין הקהילה חייבת בפרנסת הרב יותר משאר העניים.

שמעו את טענותיהם רבני טוניס והם החליטו לשכנעם לטובת רבי שאול, הם הזהירו את הכל לנהוג כבוד ברבי שאול ולהכיר לו טובה על פעלו הרב לרווחת הקהילה אך המתסיסים לא נרגעו ולא שקטו והמשיכו בטענתם כי הרי הוא נתמך בדיוק כמו כל אחד עני שבקהילה ולא יותר מכך.

באחד הימים ישב רבי שאול בראש אסיפת נכבדי הקהל שדנו בנושאים שונים לצרכי הקהילה והנה קם אחד מהמתנגדים לרב, אחד מראשי המתסיסים את הקהל נגדו והחל קבל עם ועדה להתסיס נגדו במילים בוטות ולהשמיעו ברבים. קם רבי שאול, שכהן היה, ואמר: "אבקש מכל הכהנים הנמצאים כאן, שיצאו יחד עמי". כל הנוכחים, תמהו לבקשתו, אך שמעו לדבריו, קמו הכהנים שנכחו במקום ויצאו מהחדר כשרבי שאול עמם, והנה כאשר יצא האחרון שבהם נשמעה חבטה עזה מכיוון האדם שהשמין והוא נפל ארצה ומת!

הבינו כל הנוכחים שהתקיים כאן מאמר חכמינו זיכרונם לברכה (ברכות י"ט) שהקדוש ברוך הוא תובע את עלבוננו של החכם. רבי שאול שידע כי גורלו של המשמין, המתסיס נגדו נחרץ, מנע את הכהנים שהיו נוכחים במקום מלהיטמא באהל מת. נזהרו הכל מיני אז בכבודו ונהנו מעצתו וברכתו. (613 סיפורים על תרי"ג)

"אני ה'" (ויקרא כב, לב)
אני הוא ולא אחר (הגדה של פסח)
 הגמרא אומרת (נדרים סו, א) רבי ישמעאל בכה, 'בנות ישראל נאות הן רק העניות מנוולתן'.
 אמר על כך רבי צבי הירש מרימינוב זיע"א "ואני אומר שגם בני ישראל נאים הם, רק 'האניות (עם אלף) מנוולתן".
 (שיחות קודש - ספינקא)

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין ביוש
 רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

את המכתב וציווהו לקרוע בבגדו ולשבת על הארץ שעה אחת כדי שמועה רחוקה.

אחר כך הראה לו את חבילת המכתבים, ואמר, ראה כמה חשוב לימודך וכמה קשור עם ישראל בעתידך, השטן המית את אביך, רושש את משפחתך ושרף עיירה שלימה כדי שתעזוב את לימודך.

היה זה הגאון רבי יוסף פיימר מסלוצק.

קיים בו ראש הישיבה ומן המקדש - מקדש התורה לא יצא, אפילו מתו אביו ואמו אינו חייב ואפילו אינו רשאי לצאת מהמקדש אלא ימשיך לעבוד את עבודתו, ולא יחלל את מקדש אלוקיו, אין בזה חילול למרות שהתורה נתנה כדי לקיימה, חשיבות לימוד התורה של התלמיד החכם המשמש ככהן, הוא

כה חשוב שהוא מצווה שלא לצאת אלא להמשיך בעבודת הקודש.

(מן המים משייתיהו)

**"ביום ההוא יאכל
לא תותירו ממנו עד
בוקר אני ה'" (כב, ל)**

באה לרמוז לנו התורה הקדושה שאם עלינו לעשות איזו מצווה - אל לנו לדחות אותה למחר, 'אל תאמר מחר, פן יהיה מאוחר'. על דרך זה כאשר תזדמן לנו חלילה לעבור עבירה, נדחה אותה למחר, ומחר נמשיך לדחות למחרתיים.

מעשה בסטייפלער רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל, שהיה משרת בצבא הרוסי, ובליל שבת קודש הגיע לשמירה. השומר שלפניו, שהיה גוי, כשראה אותו מגיע הוריד מעליו את מעיל הפרווה, שהיה עבה מאוד, תלה אותו על הענף שבעץ, והלך לו.

הרב, בראותו את המעיל בענף, ידע את ההלכה שאסור להשתמש באילן ואסור להוריד ממנו שום חפץ. אבל מצד שני, הקור חדר לעצמות.

אמר הרב לעצמו 'אפשר לחכות חמש דקות בלי המעיל'.

לאחר חמש דקות אמר 'אפשר עוד חמש דקות', וכך העביר שש שעות של שמירה בלי לגעת במעיל.

אגב, שמיעתו של הרב נפגעה בעקבות זה.

לקרוביו ולבני משפחתו, אלא לכלל ישראל, ועליו להתנתק מכל רגש של קירבה יתירה ליחידים, ולהתמסר בכל לבו למען הכלל. בליל שבת הראשון להנהגתו של הרה"ק הפני מנחם זי"ע, נכנס אחד מנכדיו הצעירים לקבלת שלום יחד עם שאר הקהל, ולאכזבתו לא הראה לו הרבי שום יחס מיוחד מעבר ליחסו לשאר החסידים שהגיעו.

הנכד, רץ מיד אל הסבתא בתלונה, ושאל האם הסבא כבר אינו מכיר אותנו?

כאשר שמע הפני מנחם את הדברים, הסביר שקיבל על עצמו בהתחלת ההנהגה שיאהב כל יהודי בצורה שווה, כמו אהבתו לצאצאיו.

(ילקוט מאיש לרעהו)

"ומן המקדש לא יצא" (כא, יב)

אם מתו אביו ואמו אינו צריך לצאת מן המקדש... שהתיר לו הכתוב (רש"י)

מעשה בבן תורה שנשלח על ידי הוריו האמידים ללמוד בישיבה ועשה חיל בלימודיו, רבותיו שראו בו כי לגדולות נועד והוא עתיד להיות אחד מגדולי הדור, השקיעו בו את כל כוחם ואונם.

יום אחד הגיע מכתב מהאב, בו הוא כותב שהוא חולה ואינו יכול להמשיך לנהל את העסק, הוא חושש שמטה לחמו ישבר ולכן מבקש הוא מבנו לבא לנהל את העסק.

ראש הישיבה רבי חיים מולאז'ין שקיבל את המכתב העלים אותו מידיעתו של הבחור.

עבר פרק זמן והנה מגיע מכתב נוסף רווי בדמעה בו כותבת האם כי האב גוסס והוא מצפה בכיליון עיניים לראות את בנו בטרם יעלה לעולם האמת.

גם מכתב זה העלים ראש הישיבה.

לאחר תקופה לא ארוכה הגיע מכתב שהאם אינה מסוגלת לפרנס את משפחתה והיא מבקשת שבנה יבא לעזור לכלכל אותה ואת אחיו היתומים, גם מכתב זה מצא את מקומו במגירתו של ראש הישיבה בשכנות הקודמים, ואז הגיע מכתב שהעיירה כולה נשרפה.

גם מכתב זה העלים ראש הישיבה.

לאחר כשנה קרא ראש הישיבה לתלמידו שעשה חיל בלימודיו מבלי שידע דבר וחצי דבר ממה שארע, הראה לו

"איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת" (תהילים צב)

משל לאחד מראשי הממשל באחת המדינות שהגיע לביקור בכור האטומי של מדינתו.

המדען הראשי לקח אותו לסיבוב במפעל והראה לו את כל התהליך והשמות המורכבים...

כשיצאו ראה ראה"מ על הקיר ליד הדלת שני לחצנים גדולים אחד בצבע ירוק ואחד בצבע אדום.

.....

**"ולא תחללו את שם
קדשי ונקדשתי בתוך
בני ישראל" (כב, לב)**

לעי"נ האשה החשובה
מרת **זרים יוכבד ב"ר צבי**
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשוון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

שהיא יסוד האמונה והעמוד הגדול שכל בית ישראל נשען עליו.

"ונקדשתי" (כב, לב)

"ונקדשתי" מסור עצמך וקדש שמי. יכול ביחיד? תלמוד לומר: "בתוך בני ישראל" וכשהוא מוסר עצמו, ימסור עצמו על מנת למות. (רש"י)

כשעמדו הנאצים להוציא להורג את רבי אלחנן בונים וסרמן ראש ישיבת בראנוביץ הי"ד, פנה הגאון אל המוני היהודים במקום ואמר: מסתבר, יהודים יקרים שמחשיבים אותנו בעולמות העליונים כצדיקים גמורים, ולכן נבחרנו לכפר בגופותינו על כלל ישראל, וכיוון שכך הוא, עלינו לשוב מיד בתשובה שלמה, וכך ירצו קרבנינו לפני שוכן מרומים, הבה ונשמור שלא תעלה חלילה במוחנו

מחשבה פסולה, שהיא כפיגול הפוסל את הקרבן, וזאת עלינו לדעת: בשעה זו הננו עומדים לקיים את הגדולה במצוות התורה.

עוד הוסיף ואמר רבי אלחנן בונים, קודם מותו על קידוש השם: בתפילה "נחם" במנחה של תשעה באב אנו מתפללים: "כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה" האש שעתידה בקרוב ללחך את גופותינו, היא היא שתחשל מחדש את בית ישראל לנצח נצחים. (אמרות חכמה על התורה)

"שבת הוא לה' בכל

מושבותיכם" (כג, ג)

יש להבין מה הכוונה "בכל מושבותיכם", וכי תעלה על דעתך שאין צריך לשמור

שבת בכל מקום?

מסביר הכתב סופר, ידוע שבכל העמים בחרו להם יום אחד למנוחה, ואפי' במצרים, מציינו במדרש שמשה רבינו פעל אצל פרעה שישבתו יום אחד בכדי שיהא להם כח לעבוד כל ימי השבוע, והנה כיצד נדע באם כוונת האדם בשמירת השבת היא בכדי לנוח יום אחד או שכוונתו לקיים מצוות ה'?

אלא, אם נראה שהאדם שמתגורר בין אומות העולם ששם קבעו למנוחה יום אחר בשבוע, ואעפ"כ מוסיף לשבות גם ביום השבת, ע"כ שכוונתו במנוחתו לקיים

אל תחללו את השם בתירוץ של "ונקדשתי בתוך בני ישראל", שכביכול אתם מקדשים במעשיכם את השם.

(מאוצרנו הישן)

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" (כב, לב)

בספר החינוך מצוה רצ"ו כתב: שנצטוונו לקדש את השם. שנאמר "ונקדשתי בתוך בני ישראל" כלומר שנמסור נפשנו למות על קיום מצוות הדת.

רבי שמואל מסלונים נהג לנסוע אל רבי דוד משה מצ'ורטקוב. פעם אחת הגיעה לרבי דוד משה פנייה מאחת הקהילות: ראש הקהל מתנשא על הציבור ומשום כך נגרמת מחלוקת בעיר. ביקש הרבי מרבי שמואל לנסוע לשם ולהסדיר את העניין.

רבי שמואל שוחח עם ראש הקהילה והפציר בו לעזוב את תפקידו כדי שישרר שלום בעיר.

השיב האיש: "אני מרגיש שאם אוותר על התפקיד - אמות".

אמר לו רבי שמואל: "והלא פעמיים בכל יום אתה קורא 'קריאת שמע' ומקבל עליך מסירות נפש למען הקב"ה, מסור אפוא את נפשך למען השלום?".

שמע האיש לעצתו, עזב את תפקידו והשלום חזר לעיר. מובן שהאיש לא מת מזה...

"ונקדשתי בתוך בני

ישראל" (כב, לב)

הרה"ק הצדיק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע, היה דורש ומבקש מאת אנשי שלומו, כי בכל עת של בטלה, יהיו כל מעייניהם בפסוק "ונקדשתי

בתוך בני ישראל", שהיא מצוות עשה. וזו הייתה לשונו: בכל עת ובכל רגע שאדם פנוי ואינו עוסק בתורה הקדושה, ובפרט בעת שהוא שוכב על מיטתו ואינו יכול להירדם או שהוא סתם יושב בטל לבדו בחדרו - יהרהר במצוות עשה "ונקדשתי בתוך בני ישראל". ידמה בנפשו ויציר במחשבתו כאילו אש גדולה ונוראה בוערת לפניו ולהבותיה עולות עד לב השמים והוא לשם קדושת

שמו יתברך שובר את טבעו ומפיל עצמו לתוך האש על קידוש השם, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, נמצא שאינו שוכב או יושב בטל אלא מקיים מצוות עשה דאורייתא,

..... שאל את המדען ומה הם שני

לחצנים אלו? אמר לו המדען: עד עכשיו הבנת

הכל ורק זה נשאר לך להביץ?...

הנמשל מובן: כאשר אנו מתלוננים שלא מבינים את דרכי השם, ומדוע לא הכל הולך לפי התוכניות, נראה כאילו את שאר מעשי הבריאה ואת כל דרכי השם אנו מבינים ונותנים כביכול אישור, הדבר היחיד שנותר לנו לברר ולאשר, זה הדבר הספציפי שלנו נראה לא טוב... שלא לפי התוכנית קצרת הטווח שלנו.

"מי חכם ויבן אלה נבון וידעם כי ישרים דרכי ה'" (הושע יד, ו)

(נְקֻדוֹת שֶׁל אֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה מרת

צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר

שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - אמור

אלא שבספירה לא הקילו על סבלם של ישראל, אבל במלקות הרי חכמים הקילו על איש מישראל שיקבל מכה אחת פחות ממה שאמרה תורה, ולכן כשרוצים לזהות גברא רבא מביאים ראייה ממלקות.

מצוות בוראו שהרי לצורך מנוחת הגוף כבר שובת ביום אחר. זה כוונת הכתוב "שבת היא לה" - שיש לקיים את השבת כי היא מצוות השם, והיכן ניכר הדבר? אם תשמרו שבת "בכל מושבותיכם" גם בין האומות.

"וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש יהיה לכם" (כג, כא)

בחג השבועות מוזכר בתורה עניין הביכורים אבל אין מוזכר שזה יום מתן תורה. כותב על כך רבה לשעבר של מרכז בני ברק ובית כנסת איצקוביץ', הרב יובל יוסף אורדנטליך ז"ל בספרו "פניני נפש": והדבר פשוט, כי קשה לציין ולקבוע את מתן תורה ליום מסויים ולקבוע מסמרות, למרות שאמנם נתנה תורה בחג השבועות. כי תורתנו הקדושה אינה מוגבלת ליום מסויים, היא נתנה לכל ימות השנה ולכל השנים. אשר על כן, כנראה, דווקא לא הוזכר יום נתינתה ממש בפועל. (אבני חפץ)

"וירגמו אתו אבן" (כד, כג)

משכיל ואפיקורס שאל את רבי ישעיה מפראגה, מפני מה נאמר במקושש: "וירגמו אותו באבנים" (במדבר טו, לו) וכאן "וירגמו אותו אבן"? השיב לו על כך: לגבי המקושש נחלקו חז"ל, מפני מה היה חייב מיתה, ויש מאן דאמר שסבור ש"לשם שמים נתכוון" ומשום כך בשעה שרגמוהו בני באבנים, עשה זאת כל רוגם מתוך כוונה אחרת: האחד רגמו בחשק רב, שחשב אותו לרשע, ואילו השני עשה זאת ללא חשק, שחשב אותו לצדיק, שאומנם יש להרגו משום שזה רצונו של הקב"ה, לפיכך נאמר בו: "אבנים" בלשון רבים שכל אבן שונה מחברתה. כנגד זה במגדף "וירגמו אותו אבן" הכל רגמו אותו בכוונה אחת ובמחשבה אחת, שכן לגביו לא היו הדעות חלוקות - סיים רבי ישעיה ואמר אגב עקיצה במשכיל - הוא היה כופר לכל הדעות. (אמרות חכמה על התורה)

"וספרתם לכם ממחרת השבת" (כג, טו)

'וספרתם' מלשון ספיר, היינו זיכור המחשבות וטיהורן כאבן ספיר. 'ממחרת' - כינוי לאמונה, כי אין אדם יודע מה יילד יום מחר, אלא הוא מאמין בבורא שיינתן לו מחר חיות וכוח, כשם שהוא מחיה אותו היום. זהו 'וספרתם לכם' - האדם צריך לזכור ולטהר את כל מה שנוגע 'לכם', היינו לגוף ולתאוותיו הגשמיות, וזאת 'ממחרת' - בכוח האמונה שהוא מאמין בחי העולמים. (רבי ישראל מרוז'ין)

"עד ממחרת השבת

השביעית תספרו

חמישים יום"

(כג, טז)

מסופר על הרה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצה זיע"א שנפגש פעם עם הגה"ק רבי חיים עוזר רבה של וילנא זיע"א. לאחר שביקש והפציר רבי חיים עוזר מהרבי מאוסטרובצה שיאמר דברי תורה, ניאות ואמר דבר חידוש. רבי חיים עוזר התפעל וקרא "הרי כבוד תורתו הוא גברא רבא אמיתי".

החזיר לו רבי מאיר יחיאל 'גברא רבא' הוא זה שמקל את הסבל מישראל.

הראיה לכך, מדברי חז"ל (מכות כב) שאמרו כמה טיפשים אנשים שקמים בפני ספר תורה ולא קמים בפני גברא רבא (תלמיד חכם), שאילו בספר תורה כתוב ארבעים יכנו ובאו רבנן ואמרו שלשים ותשע, הרי שיש להם כח להפחית ממה שכתוב בתורה.

ולכאורה תמוה, הרי גם מספירת העומר ניתן ללמוד כך, שבתורה נאמר "תספרו חמישים יום" וחכמינו העמידו רק על ארבעים ותשעה?

תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו

חייב מיתה (שבת קיד)

מסופר על הרב דושינסקיא זצ"ל שהיה לו בישיבה בחור שאמרו עליו שהוא מתמיד גדול.

הבחור הגיע להיבחן אצל רבו, ואכן רבו ראה שהוא אכן תלמיד חכם ומתמיד גדול. הרב הסתכל על נעליו וראה שאינם מצוחצחות כראוי.

כששאלו לפשר הדבר, ענה הבחור, הרי אני מתמיד גדול ואין לי זמן להתעסק בדברים כאלו.

אמר לו הרבי, בחור מתמיד נקרא, שיש לו זמן להכל, גם לצחצח הנעליים.